

**Cerebral
Parese-foreningen**

Interessepolitisk program for 2020- 2022

**Vedtatt på landsmøtet i CP-foreningen den 10.-11.
oktober 2020.**

Interessepolitisk program 2020-2022

1.0 Innledning

«CP-foreningens overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for mennesker med cerebral parese og andre lignende neurologiske diagnoser.

CP-foreningen vil motarbeide alle former for diskriminering av funksjonshemmede og krever anerkjennelse av alle menneskers likeverd, like rettigheter og like muligheter.»

Ifølge formålsparagrafen vår er CP-foreningens viktigste oppgave å arbeide for samfunnsmessig likestilling og deltagelse for personer med CP og lignende neurologiske diagnoser. Dette vil vi gjøre på følgende interessepolitiske områder:

Kap. 2: Oppvekst, skole og fritid

Kap. 3: Bolig og Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Kap. 4: Pårørendepolitikk

Kap. 5: Arbeid og levekår

Kap. 6: Seniorpolitikk

Kap. 7: Helse og omsorg

Kap. 8: Tilgjengelighet og deltagelse

Kap. 9: Likestilling og antidiskriminering

2.0 Oppvekst, skole og fritid

2.1 Oppvekst og gode overganger

Vi vil arbeide for at alle barn og unge med CP har en trygg oppvekst, kjenner seg ønsket og får delta på lik linje med andre.

Vi vil også arbeide for å gjøre overgangene mellom barnehage og skole, mellom skoletrinnene og inn i voksenlivet enklere.

I barnehage, skole og skolefritidsordninger (SFO) er det viktig at de voksne rundt barnet har kunnskap om CP, blant annet om viktigheten av kognisjon og energiøkonomisering.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at overgangene møtes med tiltak som gjør det lettere for hele familien.
- at informasjon om CP gjøres tilgjengelig for barnehage, skoler, kommuner og andre relevante instanser.
- at elever med CP tilbys nevropsykologisk utredning og veiledningssamtale om resultatene i forkant av ny skolesituasjon/overgang og etter behov i skole- og utdanningsforløpet.

- at det i barnehage, skole og skolefritidsordninger tas større hensyn til barnas energibruk.
- at alle barnehager, skoler og skolefritidsordninger arbeider aktivt for et trygt og godt psykososialt miljø, et inkluderende felleskap og en mer inkluderende praksis.

2.2 Barnehage

Barnehagen er en viktig utviklingsarena. Hvordan barnehagen oppleves har stor betydning for barna selv og familien. Barnehageledere må påse at barn med CP møter trygge og kompetente voksne og at det samarbeides med relevante instanser. Barn med funksjonsnedsettelse skal sikres tidlig innsats og følges opp individuelt med kunnskapsbaserte og riktige tiltak.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at alle barn i barnehagen som har behov for det, sikres individuell oppfølging og får støtte til å utvikle sitt potensial.
- at personalet har tilgang på kunnskap om CP.
- at alle barn i barnehagen som har behov for det sikres alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), så langt behovet er avdekket. Det er viktig at de ansatte får opplæring og har den nødvendige kompetansen.

2.3 Grunnskole og videregående opplæring

Vi vil arbeide for en inkluderende skole, der alle elever blir sett, stilt forventninger til og opplever å ha like muligheter. Dessverre viser statistikken at mange barn og unge med funksjonsnedsettelse opplever sosial utestengelse og mobbing. Vårt mål er at alle barn og unge med CP skal få et faglig og sosialt utbytte av skolen.

Vi vil arbeide for at de individuelle rettighetene til spesialundervisning og alternativ supplerende kommunikasjon (ASK) blir ivaretatt i ny opplæringslov.

Skolelederne må påse at undervisningene oppfyller kvalitetsmålene. Vi vil arbeide for at laget rundt elevene styrkes. Skolene må sikre at lærerne, spesialpedagoger og annet personale får tilgang til kompetanse om CP for å innfri elevenes rett til tilpasset undervisning og kompenserende tiltak ved behov. Regelverket for å kunne ta i bruk ufaglærte assistenter i undervisningen må strammes inn.

Vi vil arbeide for at Statped beholdes og styrkes som et nasjonalt støttesystem og at ASK må bli et selvstendig fagområde i Statped.

Det er viktig at valg av skole tar utgangspunkt i hva som er til det beste for barnet. Noen opplever best læring, mestring og utvikling ved å gå på skole i nærmiljøet, andre gjennom et mer spesialisert tilbud. Mangelfull universell utforming og ressurser skal ikke hindre barn i å gå på nærskolen sin.

Vi vil arbeide for at flere elever med funksjonsnedsettelse fullfører videregående skole, blant annet gjennom bedre tilpassede utdanningsløp og flere tilpassede lærlingeplasser.

Vi opplever at dagens yrkes- og studieveiledning ikke er tilstrekkelig. Denne må styrkes for å ivareta behovene til elever med funksjonsnedsettelse.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at alle elever sikres individuelle rettigheter og et individuelt tilpasset skoletilbud.
- at «Veikart for universell utforming av nærskoler» blir gjennomført innen 2030.
- at kvaliteten på spesialundervisningen styrkes.
- at opplæringsloven endres, slik at elever som har behov for spesialundervisning skal få opplæring av fagpersoner med pedagogisk eller spesialpedagogisk kompetanse.
- at alle elever som har behov for det sikres ASK, og at lærernes tilgang til kompetanse styrkes.
- at rettighetene til ASK blir ivaretatt i ny opplæringslov.
- at ASK og medfødt/ervert hjerneskade defineres som selvstendige fagområder i Statped.
- at kompetansen og laget rundt elevene og skolene styrkes, uten at ressursene til Statped som et statlig nasjonalt støttesystem svekkes.
- at alle elever som har behov for praktisk tilrettelegging og assistanse i skolehverdagen sikres egne rettigheter i ny opplæringslov.
- at skolefritidsordninger har et tilbud som er tilpasset barnets individuelle behov.
- å styrke yrkes- og studieveiledningen for elever med funksjonsnedsettelse.
- at det tilrettelegges slik at flere med funksjonsnedsettelse fullfører videregående opplæring og at de som trenger lærlingeplasser får det.
- at retten til å fullføre videregående opplæring utvides.
- at det skal foretas en individuell vurdering av praktisk gjennomføring av eksamen i forkant av selve eksamensdagen.
- at spesialpedagogikk og kunnskap om funksjonsnedsettelse styrkes i lærerutdanningen.
- at regelverket knyttet til skolemiljø og mobbing følges opp av alle involverte instanser på en god måte og at skoler i større grad ivaretar en inkluderende praksis.
- at det innføres sterkere sanksjoner overfor skoleeiere ved brudd på opplæringsloven.

2.4 Høyere utdanning

Sammenhengen mellom utdanningsnivå og sysselsetting er sterkere for personer med funksjonsnedsettelse enn andre. Vi vil derfor arbeide for at flere med CP kan gjennomføre høyere utdanning. Vi vil jobbe for tilretteleggingstiltak som gjør studiehverdagen enklere, slik at studentene kan bruke energien sin på studier framfor unødvendige hindringer og vanskelige praktiske gjøremål.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at flere med CP skal kunne gjennomføre høyere utdanning.
- en lovfestet rett til tilrettelegging innen høyere utdanning.
- å gjeninnføre utdanning som tiltak for ungdom under 22 år.

- at alle studiesteder skal være universelt utformet (inkludert læremidler).
- at det skal være mulig å få innvilget funksjonsassistent (eller BPA) i studiene på samme måte som i arbeidslivet.
- at det skal bli enklere for studenter med funksjonsnedsettelse å dra på utveksling til utlandet der dette er den del av studiet eller et valg i studieløpet.
- flere tilrettelagte folkehøyskoletilbud.

2.5 Fritid

Undersøkelser viser at mange utestenges fra deltagelse på kultur-, idretts- og fritidsarenaer på grunn av funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom. Vi vil arbeide for at alle med CP, uansett alder, får mulighet til en aktiv fritid med meningsfulle fritidsaktiviteter.

CP-foreningen vil arbeide for:

- likeverdig tilgang til fritidstilbud og aktiviteter.
- at det blir lettere å finne informasjon om tilgjengelige kultur- og aktivitetstilbud.
- å utvide potten til å søke om aktivitetshjelpemidler.
- økt støtte til opplæring i hjelpemidler og tilretteleggingstiltak.
- mer fleksible ordninger for bruk av støttekontakter og BPA for å sikre selvstendiggjøring og deltagelse.
- å bedre ferietilbudet og ferieopplevelser for personer med CP og deres pårørende.

3.0 Bolig og Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

3.1 Bolig

Mange opplever en begrenset valgfrihet når det gjelder valg av bolig. Vi vil arbeide for at de individuelle rettighetene styrkes og at personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse skal ha innflytelse og medbestemmelse på hvor en skal bo, hvordan en skal bo og hvem en skal bo sammen med. Personer med CP og lignende som bor i kommunale omsorgsboliger med personalbase, bør få innflytelse ved ansettelse av personell.

Kommunenes boligpolitikk må i større grad ta utgangspunkt i den enkeltes/den enkelte families behov og ikke være styrt av det boligtilbudet som allerede eksisterer.

Det må bli lettere å kunne eie sin egen bolig, samtidig som kommunene må sikre at det finnes trygge, tilrettelagte og rimelige boliger til leie for de som har sammensatte behov eller trenger tilsyn.

Vi vil også arbeide for at det må bygges flere tilrettelagte og universelt utformede boliger. Det må tas mer hensyn til at personer med funksjonsnedsettelse som har familie og som trenger større plass også kan benytte seg av Husbankens ordninger.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at den individuelle retten til bolig må styrkes og at den enkelte sikres medbestemmelse og innflytelse i valg av bosted.
- at det skal bli enklere for unge med CP og deres pårørende å få hjelp og veiledning i kommunene til å kunne planlegge og gjennomføre flytting og å etablere seg i egen bolig.
- å styrke de boligsosiale virkemidlene og de økonomiske støtteordningene.
- at tilskudd til etablering og tilpasning av bolig i kommunene skal øremerkes.
- at kravene til universell utforming styrkes, blant annet ved å gjeninnføre TEK 10.
- gjøre det enklere for familier som trenger å bygge ny bolig, blant annet ved å ta bort dagens arealbegrensning for å få støtte fra Husbanken.
- flere tilgjengelige studentboliger.
- flere rimelige utleieboliger og flere leie-til-eie-løsninger.
- at de kommunale husleiene reduseres og at ordninger som «gjengs leie» avskaffes.
- at den nasjonale bostøtteordningen gjennomgås og forbedres.
- at kommunene tilbyr et tilstrekkelig og verdig dag- og botilbud til personer med funksjonsnedsettelse og at tilbudet ivaretar den enkeltes individuelle behov.
- at kommunene sørger for nok ansatte og en tilstrekkelig kvalifisert bemanning i tjenestene for personer med funksjonsnedsettelse, særlig når det gjelder personer med utviklingshemming som vi anser som særlig sårbare for uforutsigbarhet og stort gjennomtrekk av ansatte.

3.2 Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Vi vil arbeide for å styrke BPA-ordningen, ved at den utvides til å gjelde alle som har et reelt behov uavhengig av alder og funksjonsnivå.

Det er en utfordring i dag at kommunene i for stor grad praktiserer ordningen ulikt. Alt for mange får ikke innvilget ordningen eller mottar et vedtak som ikke innebærer et tilstrekkelig antall timer. Vi vil arbeide for et mer likestilt og rettferdig tilbud.

BPA-ordningen skiller seg ut sammenlignet med andre helsebaserte ordninger. Vi vil gi innspill til det regjeringsoppnevnte utvalget som skal se på hvordan BPA-ordningen i større grad kan gi den enkelte mulighet og frihet til å leve et selvstendig, aktivt og deltagende liv, slik intensjonen i ordningen opprinnelig er. En pilotstudie viser at arbeidsdeltagelsen har økt med BPA.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at retten til BPA utvides til å gjelde alle som har et reelt behov.
- at regjeringen innfører en forskrift som styrker kommunenes plikt til å tilby BPA.
- at regjeringen ser på lovhjemmelen for BPA for å sikre at ordningen i større grad blir sett på som et likestillingsverktøy.
- at kommuner, bydeler og saksbehandlere i større grad opparbeider seg kunnskap om BPA og intensjonen med ordningen.

- at familier sikres gode BPA-ordninger, og at en utvidet rett til SFO (4.-7.trinn) ikke skal hindre familier å få innvilget vedtak om BPA dersom det er en bedre løsning.
- at personer som bor i døgnbemannede omsorgsboliger i større grad skal få tilgang på BPA-tjenester.
- mest mulig fleksible BPA-ordninger, uten at det går på tvers av arbeidsmiljøloven og rettigheter til de ansatte.

4.0 Pårørendepolitikk

Mange pårørende og familier bruker mye tid og unødvendige ressurser på å orientere seg i systemet, lete opp og søke på ulike støtteordninger. For familier med store omsorgsoppgaver er det et stort behov for et mer koordinert tjenestetilbud og å få hjelp til å komme raskere i gang med viktige prosesser som for eksempel riktig skoletilbud, passende hjelpemidler og framtidig boligløsning.

Det er viktig og nødvendig med et godt støtte- og avlastningstilbud, slik at foreldre får en mulighet til å «hente seg inn» i krevende og belastende perioder, samt at funksjonsfriske søsken kan få litt alenetid sammen med sine foreldre. Vi vil arbeide for at pårørende i større grad får innflytelse og medbestemmelse på hva slags tilbud som tildeles fra kommunen, ettersom det er så individuelt hva som passer best for den enkelte familie.

Mange pårørende sliter med å beholde tilknytningen til arbeidslivet, samt dårligere økonomi. Vi mener det er mulig å både arbeide for et mer inkluderende arbeidsliv og bedre kompenserende økonomiske ordninger. Det er viktig at foreldre til barn som har store omsorgsbehov ikke blir rammet økonomisk.

Flere velferdsordninger opphører i det barnet fyller 18 år, selv om ikke omsorgsbehovet har endret seg vesentlig. Vi vil derfor jobbe for å bedre støtteordningene for foreldre som har hjemmeboende barn med store hjelpebehov.

Vi erfarer at ikke alle voksne med CP som trenger ledsager, får dekket utgiftene til reise, opphold og tap arbeidsinntekt for ledsager. Vi vil jobbe for at våre medlemmer får dekket disse utgiftene som angitt fra HELFO.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at pårørendes kompetanse i større grad anerkjennes og nyttiggjøres gjennom brukermedvirkning og medbestemmelse.
- at det blir opprettet en statlig og uavhengig koordinatortjeneste, for å styrke hjelpebehovet for familier med store omsorgsoppgaver.
- at avlastningstilbud, støttekontakttilbud og tilbud om praktisk bistand i større grad tilpasses den enkeltes families reelle behov. Tilbudet skal oppleves godt både for foresatte og brukere.
- at pårørende kan få beholde rett på forhøyet hjelpestønad, opplæringspenger og omsorgspenger etter at barnet har fylt 18 år dersom det er hjemmeboende og har funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom.
- at pleiepengeordningen forblir tids-ubegrenset for familier med alvorlige syke barn og at reglene for gradering praktiseres mindre strengt.

- at omsorgsstønning rettighetsfestes, og at nasjonale retningslinjer må sikre lik tilgang til ordningen og definere en minstesats.
- å styrke rettighetene til ledsager for voksne med CP.

5.0 Arbeid og levekår

5.1 Arbeid

Person med funksjonsnedsettelse er en ressurs i arbeidslivet. Mange står ufrivillig utenfor og vi vil derfor arbeide for at flere med CP skal få delta. I dag er statens virkemidler og tiltak knyttet til regjeringens inkluderingsdugnad. Vi vil arbeide for at regjeringen forplikter seg ytterligere for å oppnå økt likestilling og høyere sysselsettingsgrad.

Det må legges til rette for at flere arbeidsgivere ansetter arbeidstakere med funksjonsnedsettelse. Dette handler om å utfordre holdninger og fordommer og å appellere til at flere bedrifter, både private og offentlige, tar et større samfunnsansvar ved å etablere flere arbeidsplasser og stillinger som er tilpasset personer med funksjonsnedsettelse.

Det er viktig at NAV organiseres og gis ressurser slik at saksbehandlerne på de lokale NAV-kontorene er i stand til å kunne gi en tett, individuell og riktig oppfølging til de som trenger det. Vi vil også arbeide for at de siste års innstramminger i arbeidsavklaringspengene (AAP) reverseres.

Vi vil arbeide for gode fastholdelses- og tilretteleggingstiltak slik at flere har mulighet til å beholde arbeidstilknytningen lengst mulig. Flere enn i dag må få en reell mulighet til å kunne ta i bruk restarbeidsevnen sin og kunne kombinere arbeid og uføretrygd.

Vi vil også arbeide for at VTA og VTO-ordningen (Varig tilrettelagte arbeidsplasser og Varig tilrettelagte arbeidsplasser i ordinær bedrift) styrkes og at det etableres flere og mer differensierte dagtilbud utenfor det ordinære arbeidslivet.

CP - foreningen vil arbeide for:

- at inkluderingsdugnaden styrkes med flere og mer intensive tiltak og virkemidler.
- at det skal etableres en prøveordning med å kvotere personer med funksjonsnedsettelse inn på arbeidsmarkedet.
- at det opprettes flere trainee-ordninger rundt om i landet, der ordinære stillinger er «øremerket» personer med nedsatt funksjonsevne.
- at det opprettes flere tilpassede stillinger som øremerkes personer med nedsatt funksjonsevne og at arbeidsplasser som tar dette ansvaret blir kompensert økonomisk.
- at NAV organiseres og gis mer ressurser slik at de lokale saksbehandlere får større mulighet til å kunne følge opp hver enkelt med riktig oppfølging og tiltak.

- at IPS-metoden utvides til å gjelde flere diagnosegrupper som for eksempel CP.
- å gjeninnføre utdanning som tiltak for ungdom under 22 år.
- at innstrammingene i AAP-regelverket reverseres.
- at de statlige rammene for ordningen med funksjonsassistanse i arbeidslivet økes og at ordningen utvides til og også gjelde personer med kognitive vansker.
- at ordningen med funksjonsassistanse også gjelder de som har praksisplass, slik at de som er i praksis og på utprøving kan få mulighet til å få vist seg tilstrekkelig fram.
- at de statlige rammene for lønnstilskudd økes, slik at flere arbeidsgivere kan stimuleres til å ansette og beholde arbeidstakere med CP.
- rett til deltidsstilling, dersom en av helsemessige årsaker har behov for å arbeide redusert.
- å styrke vernet i arbeidsmiljøloven for personer med funksjonsnedsettelse.
- at informasjon om CP og senskader gjøres tilgjengelig for arbeidstakere med CP, arbeidsgivere og andre relevante instanser gjennom distribusjon av foreningens informasjonsbrosjyre.
- flere VTA og VTO-plasser og at ordningen tilpasses bedre den enkeltes funksjonsevne.
- at VTA-ordningen forblir et statlig ansvar slik som andre arbeidsmarkedstiltak.
- at kommunene stimuleres til å etablere flere dagaktivitetstilbud som alternativer til ordinært arbeid. Dagtilbudene bør bli mer spesialiserte i forhold til fysisk og psykisk funksjonshemming slik at gruppedynamikken og aktivitetene kan tilrettelegges bedre til funksjonsnivået.

5.2 Økonomi og levekår

Personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom har dårligere økonomiske levekår sammenlignet med befolkningen ellers, både på grunn av svakere tilknytning til arbeidslivet og merkostnader som følge av sin livssituasjon. Likevel har regjeringen de siste årene innført stadige økonomiske kutt som rammer personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse.

Vi vil gå imot alle nye forslag til ytterligere kutt i de helsebaserte ytelse, samt arbeide for å reversere nylige innstramminger som er gjort, blant annet når det gjelder arbeidsavklaringspenger (AAP) og alderspensjonen for uføre. Vi vil også arbeide for ordninger som virker kompensierende og reduserer de økonomiske følgene av det å ha en funksjonsnedsettelse og en kronisk sykdom.

Vi vil arbeide for at omverdenen og myndighetene i større grad enn i dag ser på uføre som en positiv ressurs i samfunnet. Uføre skal ha mulighet til å delta i arbeidslivet og det må bli enklere å bidra på andre samfunnsarenaer, som for eksempel innenfor frivilligheten og i organisasjonslivet.

CP - foreningen vil arbeide for:

- å hindre ytterligere innstramminger i helsebaserte ytelse.

- å reversere innstramming i AAP-ordningen knyttet til mulighet for utvidet avklaringstid, heve minsteytelsen for unge til 2G og gjeninnføre ung-uførtillegget.
- å opprettholde skjermingstillegget knyttet til uføres alderpensjon og tillegget som delvis skjermer mottakerne av virkningen av levealdersjusteringen etter folketrygdloven.
- å gjeninnføre barnetillegget for uføre foreldre.
- at de som har fått innvilget uføretrygd skal få arbeidsoppfølging hos NAV.
- at det blir enklere for uføretrygdede å ta i bruk restarbeidsevnen sin og kombinere arbeid med trygd.
- at flere får innvilget bostøtte, inkludert unge uføre.
- at regjeringen reduserer egenandelen på fysioterapi for personer med funksjonsnedsettelse og kroniske diagnoser.
- at regjeringen sikrer en grunnstøtnadsordning som dekker de ekstraavgiftene kronisk syke og funksjonshemmede har.

6.0 Seniorpolitikk

Vi trenger en politikk for eldre, som ivaretar behovene for personer som har levd hele livet med nedsatt funksjonsevne. Det er ikke slik at man blir «lik alle andre» når man fyller 67 år. Eldre med CP møter på andre typer utfordringer enn sine jevnaldre.

Vi har for lite kunnskap om hvordan aldring med funksjonsnedsettelse gir seg utslag i forhold til helse, boforhold, deltakelse og familieliv.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at kommunene i større grad planlegger og tilrettelegger for eldre som har levd med funksjonsnedsettelse.
- at velferdsteknologien tilpasses behovene til eldre som har levd med funksjonsnedsettelse.
- at det forskes mer på aldring og funksjonsnedsettelse, særlig senskader.
- at seniorpolitikk på arbeidsplassen må ivareta særskilt personer med funksjonsnedsettelse.

7.0 Helse og omsorg

7.1 Spesialisthelsetjenesten

CP-diagnosen er omfattende og krever spesialister og tverrfaglighet. Vi vil arbeide for å styrke og videreutvikle det nevrologiske tilbudet i helseforetakene. Innenfor utredning, diagnostisering og behandling vil vi arbeide for et likeverdig tilbud i hele landet. Vi vil også at det skal forskes mer på CP og lignende nevrologiske diagnoser.

Vi vil arbeide for å styrke habiliteringstilbudet i helseforetakene. Alle barn med CP, også gruppen med lettere grad, skal tilbys et systematisk og kunnskapsbasert oppfølgingstilbud gjennom CPOP og CPRN. Vi vil også fortsatt arbeide for å utvide den systematiske oppfølgingen til også gjelde voksne med CP.

Det viktig at intensivtilbudet styrkes, da forskningen viser god effekt. Intensivtilbudet må også gjelde personer med store hjelpebehov. I tillegg vil vi at habiliteringstjenestene i større grad skal gis ressurser til å kunne følge opp det enkelte barn, som for eksempel delta i ansvarsgruppemøter.

Vi vil at helsevesenet skal prioritere CP høyere og at CP blir den neste diagnosen som får prøve ut organisering av tilbudet etter modell fra ParkinsonNet. Hensikten er å tilby en bedre individuell oppfølging og en sterkere medvirkning fra personer som selv har CP og deres nære pårørende.

Personer med CP er avhengig av bistand både fra primær- og spesialisthelsetjenesten. En god informasjonsflyt, tett dialog og kontinuerlig samarbeid er avgjørende for at personer med CP skal kunne leve godt i et livsløpsperspektiv.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at CP-diagnosen kan stilles tidligere enn i dag og at innsatsen settes inn tidligere for å bevare og utvikle det motoriske og kognitive funksjonsnivået.
- at det for å sikre et mer likeverdig tilbud, utvikles faglige, kunnskapsbaserte og nasjonale retningslinjer for behandling, oppfølging og rehabilitering.
- at intensivtilbudet styrkes.
- at det innføres et systematisk kunnskapsbasert oppfølgingsprogram for voksne med CP, som omfatter både motorisk og kognitiv fungering. Et «CPOP for voksne» må omfatte alle personer med CP over 18 år
- at CP-diagnosen prioriteres i oppfølgingen av regjeringens hjernehelsestrategi, blant annet gjennom en organisering av tilbudet etter modell fra ParkinsonNet.
- at ordningen behandlingsreiser til utlandet utvides til å inkludere CP-diagnosen og lignende diagnoser.
- En mer helhetlig tankegang omkring pasientene, der spesialist- og primærhelsetjenesten samarbeider tettere.

7.2 Primærhelsetjenesten

I tillegg til en god spesialisthelsetjeneste, er vi også avhengige av en velfungerende helsetjeneste kommunalt. Det er en utfordring at kommunene har fått mer ansvar og flere oppgaver, uten av de har fått tilstrekkelige midler og ressurser til å følge opp.

For mange med CP er fastlegeordningen viktig. Fastlegen har en viktig rolle i å henvise til spesialister, behandlings- og rehabiliteringsinstitusjoner, samt skrive erklæringer i forbindelse med søknader. Vi vil arbeide for at fastlegene får tid og ressurser til å kunne følge bedre opp.

Regjeringer har igangsatt flere satsninger som primærteam, oppfølgingsteam, krav om fagressurser som fysioterapeuter og ergoterapeuter, frisklivstilbud og lærings- og mestringsstilbud, likevel erfarer vi at mange med CP og lignende funksjonsnedsettelse ikke får ta del i dette. Vi vil arbeide for å synliggjøre og løfte våre grupper i primærhelsetjenesten.

CP-foreningen vil arbeide for

- et mer likeverdige behandlings- og tjenestetilbud i kommunene.
- å styrke fastlegeordningen.
- at tilbudet om fysio- og ergoterapi styrkes og at fysioterapibehandlingen unntas egenbetaling.
- at flere med CP får ta del i helse- og behandlingstilbudene i kommunene, særlig i de periodene der en har behov for økt medisinsk oppfølging.
- at det etableres lærings- og mestringstilbud i alle kommuner som kan tilby trenings- og aktivitetstilbud, samt kost- og ernæringsveiledning for personer med funksjonsnedsettelse.
- at det tilrettelegges for palliativ behandling i bolig ved livets slutfase.

7.3 Psykisk helse

Personer med CP viser seg, ifølge forskning, å være godt representert blant de som har psykiske problemer. Vanskene ser ut til å være uavhengig av funksjonsnivå og alder.

Tilgangen til psykisk helsetjeneste må bli bedre. Vi trenger både å styrke det forebyggende og at det skal bli enklere å få hjelp når man trenger den. Vi vil at psykiatere og psykologer i større grad enn i dag skal ha kompetanse på funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at tilgangen til psykisk helsetjeneste blir enklere i dag.
- at psykisk helse blir en del av den systematiske CPOP-oppfølgingen både for barn og for voksne med CP.
- at kommuner og helseforetak som utlyser hjemler for psykologspesialist sørger for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å imøtekomme behov hos personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.
- at kommunene gir et tilbud om samtalegrupper/møteplasser for dem som vil snakke om temaer innenfor psykisk helse, fortrinnsvis gjennom lærings- og mestringssentrene.
- at vi i større grad løfter fram eget informasjonsmaterieell for å øke kunnskapen om CP og på denne måten motvirker fordommer på skolen, i arbeidsliv, på eldrecenter osv.
- at vi i større grad enn i dag løfter fram psykisk helse i likemannsarbeidet og bidrar til å skape møteplasser for egne medlemmer.

8.0 Tilgjengelighet og deltagelse

8.1 Universell utforming

Det haster med å gjøre offentlige bygg, utemiljøer, transportsystemer og IKT-løsninger tilgjengelige. For å sikre framdrift må det lages forpliktende planer, settes konkrete tidsfrister og gis de nødvendige økonomiske bevilgninger.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at regjeringens helhetlige strategiplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse sørger for en forpliktende framdriftsplan for å gjøre Norge universelt utformet.
- at alle skoler og skolefritidsordninger skal være tilgjengelige, gjennom at «Veikart for universell utforming av nærskoler» blir gjennomført innen 2030.
- at det settes av betydelige midler til universell utforming av eksisterende bygg og at det etableres en ordning med tilpasningstilskudd for offentlige bygg.
- at kollektivtrafikk prioriteres med tanke på både tilgjengelige transportmidler og holdeplasser.
- at andelen boliger med tilgjengelighetsstandard økes.

8.2 Hjelpemidler og transport

Ulike tilretteleggingsordninger og hjelpemidler er helt essensielt for personer med CP og andre funksjonsnedsettelse for å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Det er derfor viktig å beholde den statlige finansierte hjelpemiddelordningen, der de individuelle rettighetene er forankret i folketrygden.

Gode transportløsninger er viktig. I tillegg til å arbeide for en mer tilrettelagt kollektivtrafikk, vil vi også arbeide for en god TT-ordning, gode bil-ordninger og bedre parkeringsløsninger.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at dagens hjelpemiddelordning opprettholdes som en statlig finansiert ordning, hjemlet i folketrygden og med faglig forankring i hjelpemiddelsentralene.
- at ordningen med tilskudd til gruppe 1 bil utvides til å omfatte personer som har behov for bil for utføre dagliglivets funksjoner for å hindre en isolert tilværelse.
- at ordningen med tilskudd til gruppe 2 bil forenkles og at saksbehandlingstiden går ned. Behovet for hjelpemidler bør ha større betydning.
- at gjenanskaffelsestida for bil reduseres fra 11 til 7 år.
- at man i større grad samordner ulike innvilgede transportstøtteordningene slik at det blir mindre tungvint og mer fleksibelt for den enkelte bruker.
- en nasjonal TT-ordning
- at de som har behov for det får innvilget HC-parkeringskort og ledsagerbevis.

9.0 Likestilling og antidiskriminering

Både FN-konvensjonen for rettighetene for mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD) og Likestillings- og diskrimineringsloven er klar på at ingen skal diskrimineres på grunn av funksjonsnedsettelse. Likevel møter mange med funksjonsnedsettelse fordommer og opplever at de blir utestengt fra ulike samfunnsarenaer.

Vi vet også at personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse opplever

hatkriminalitet eller hatefulle ytringer. Dette er ikke akseptabelt og vi vil arbeide for å forebygge dette og at de som begår disse handlingene skal stilles til ansvar. Vi vil støtte opp om tiltak som ivaretar rettighetene og bedrer rettsikkerheten til personer med funksjonsnedsettelse og støtte opp om holdningsskapende arbeid som motvirker fordommer, mobbing og andre former for sosial utestengelse.

CP-foreningen vil arbeide for:

- å bekjempe alle former for diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne.
- at FN-konvensjonen for personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) skal bli en del av norsk lov.
- å bekjempe hatkriminalitet og hatefulle ytringer.
- å motvirke alle former for mobbing og sosial utestengelse på alle samfunnsarenaer.
- at mobbeombudene blir mer synlige.
- at ingen skal bli utestengt fra utesteder, kafeer og lignende på grunn av sin funksjonsnedsettelse.
- at vi i større grad løfter fram eget informasjonsmaterieil for å øke kunnskapen om CP og motvirke fordommer.